

лянитѣ, е ли то едно отъ изброенитѣ на Птоломей градове — всичко това, нека повторимъ думитѣ на Веранциусъ и Целариусъ за миналото на тия градове — е тъмно. (Cellarius, I, 1327: *Praesidium* (forte Praesidium) item Vala, et Opisina: omnia sub Haemo, sed obscuriosa).

Отъ тракийскитѣ заселища, обаче, които сж били въ юго-източна България вѣнъ отъ Кабиле, могатъ се посочи: Sadame, днешното село Факия; Tarpodiza, днешното Деветъ-Агачъ, подъ турско-българската граница, и Orydiza, Къзълъ-Агачъ. За тия имена знаемъ отъ римскитѣ пжтописи, но не трѣба да се изключва възможността за наличностъ на тракийски слѣди и въ други тукъ градове, които повидимому носятъ римски имена, като напримѣръ: Деветлусъ, Aquae Calidae (при днешнитѣ минерални бани между Бургасъ и Айтосъ) и крайморскитѣ тия, колкото и да сж съ погърчени или гръцки имена: Месемврия, Анхиало и Аполония (Созополъ), които датиратъ отъ тракийския периодъ.

Римското владичество.

Идването на римлянитѣ въ Полуострова и тѣхното тѣй дълго тукъ владичество отваря нова ера въ историята му. Римската култура прониква и въ най-затѣнтенитѣ кжтове на Балканитѣ. Слѣдитѣ отъ нея личатъ и до днесъ: въ развалини, пжтища, надписи, паметници и др. Нито византийцитѣ, нито българитѣ, съ колорита на които е днешния Полуостровъ, не могатъ конкурира съ тия слѣди. Втори на подобие римлянитѣ, които могатъ се сравни съ тѣхната сила и корени, сж турцитѣ. И дѣйствително, и до днесъ най-внушителнитѣ паметници на Полуострова сж отъ тия два военни, завоевателни гения. Причинитѣ сж не само въ дълготрайността на респективнитѣ имъ владичества, но и въ тѣхния силно развитъ експанзивенъ, организаторски гений, който обуславя първото.

Въ орографията на юго-източна България ще се посочватъ на много мѣста слѣди отъ римски крѣпости, заселища и укрѣпления, които сж били наслѣдени не само отъ византийци, но и отъ българи и турци.

Зачеквайки въпроса за нѣкои тракийски заселища, наслѣдени отъ римлянитѣ и положени отъ тѣхъ на по-ста-